

Inatsisartutlov nr. 8 af 3. juni 2015 om museumsvæsen

Kapitel 1

Formål og definition

§ 1. Inatsisartutloven har til formål at sikre Grønlands materielle og immaterielle kulturarv og at fremme det grønlandske museumsvæsens virke og samarbejde.

Stk. 2. Ved materiel kulturarv forstås flytbare genstande, bygninger og kulturmiljøer, der giver vidnesbyrd om epoker i eller elementer af samfundets udvikling.

Stk. 3. Ved immateriel kulturarv forstås de praksisser, forestillinger, udtryk, kundskaber, færdigheder, såvel som redskaber, genstande, artefakter og kulturelle rum, der er forbundet dermed, som samfund, grupper og, i nogle tilfælde, enkeltpersoner anerkender som del af deres kulturelle arv.

§ 2. Det grønlandske museumsvæsen består af Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, de godkendte museer, jf. kapitel 3 og Museumsnævnet.

§ 3. Museumsvæsenet har til opgave gennem registrering, indsamling, bevaring, forskning, udvikling og formidling:

- 1) at virke for sikring af Grønlands kulturarv,
- 2) at belyse den grønlandske kultur- og naturhistorie, jf. stk. 2 og 3,
- 3) at gøre samlingerne tilgængelige for offentligheden, og
- 4) at stille samlingerne til rådighed for forskningen og udbrede kendskabet til forskningens resultater.

Stk. 2. Belysning af kulturhistorien omfatter forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra de ældste tider til nu.

Stk. 3. Belysning af naturhistorien omfatter naturen, dens udvikling, nutidige miljø og samspillet med mennesket.

Stk. 4. Museumsvæsenet samarbejder indenfor det fælles arbejdsområde med henblik på at fremme varetagelsen af opgaverne i stk. 1.

Stk. 5. Museumsvæsenet samarbejder indenfor rammerne af dets ansvarsområder med de myndigheder, der forestår fredning, anden kulturarvsbeskyttelse og fysisk planlægning.

Kapitel 2

Grønlands Nationalmuseum og Arkiv

§ 4. Grønlands Selvstyre opretter og er ansvarlig for driften af Grønlands Nationalmuseum og Arkiv.

Stk. 2. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv ledes af en direktør, der ansættes af Naalakkersuisut.

§ 5. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv varetager på landsplan de i § 3, stk. 1, nævnte opgaver samt opgaver pålagt i medfør af anden lovgivning.

Stk. 2. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv udarbejder årligt en 4-årig arbejdsplan, der tilsendes Naalakkersuisut, Sammenslutningen af lokalmuseer, NUKAKA og Museumsnævnet til orientering.

Stk. 3. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv udarbejder årligt en beretning om sin virksomhed, der tilsendes Naalakkersuisut til godkendelse og Museumsnævnet og Sammenslutningen af lokalmuseer, NUKAKA til orientering.

§ 6. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv registrerer alle kendte af Inatsisartutloven omfattede levn, herunder nationale kulturlevn, nationale naturlevn og genstande, der er klassificeret som særligt værdifulde.

Stk. 2. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv skal med deltagelse af samfund, grupper og relevante organisationer identificere og definere de forskellige elementer af immateriel kulturarv, som findes i Grønland og skal udarbejde og løbende opdatere en fortegnelse over denne.

Stk. 3. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv har ansvaret for beskyttelsen af den immaterielle kulturarv i Grønland.

§ 7. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv indsamler, anlægger og opretholder repræsentative samlinger.

Stk. 2. Enkeltgenstande fra eller dele af samlingerne kan deponeres hos museer, der er godkendt efter kapitel 3. Deponerede genstande kan til enhver tid tilbagekaldes.

Stk. 3. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan i særlige tilfælde efter indstilling fra direktøren og godkendelse af Naalakkersuisut udskille genstande af samlingerne.

Stk. 4. Udskillelse af genstande kan kun finde sted til godkendte museer. Ønsker ingen af de godkendte museer at modtage den eller de pågældende genstande, kan Naalakkersuisut godkende, at udskillelse sker til andre eller kassation.

§ 8. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv skal forestå kulturhistorisk forskning, herunder arkæologiske undersøgelser i Grønland, og gennem formidling virke for udbredelse af kendskabet til den grønlandske materielle og immaterielle kulturarv og Grønlands kulturelle udvikling.

§ 9. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv skal stille samlingerne til rådighed for forskning. Omkostningerne i forbindelse hermed kan pålægges afholdt af de, der ønsker at benytte samlingerne.

Stk. 2. Samlingerne skal være tilgængelige for offentligheden på forudbestemte tider.

Stk. 3. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan opkræve betaling for at besøge museet.

Stk. 4. Af uddannelsesinstitutioner, der besøger museet som led i undervisningen, kan der ikke kræves betaling.

§ 10. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv rådgiver de godkendte museer i museumsfaglige anliggender.

Stk. 2. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv skal, i det omfang det er fagligt og teknisk muligt, udføre særlige konserveringsarbejder for de godkendte museer. Udgifter forbundet hermed afholdes af de pågældende museer.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for Grønlands Nationalmuseum og Arkivs forpligtelser overfor de godkendte museer, herunder om betaling for udgifter forbundet med rådgivning.

§ 11. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv fører tilsyn med opbevaring af de godkendte museers samlinger.

§ 12. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv deltager på det grønlandske museumsvesens vegne i internationalt museumssamarbejde.

Stk. 2. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv forhandler på det grønlandske museumsvesens vegne om tilbageførsel af kulturhistoriske levn, som er udført til Danmark eller udlandet.

Kapitel 3

Godkendte Museer

§ 13. Naalakkersuisut kan efter indstilling fra Museumsnævnet godkende et museum til at varetage

nærmere beskrevne dele af den i § 3, stk. 1, nævnte virksomhed inden for et geografisk eller emnemæssigt afgrænset område.

Stk. 2. Som et led i et godkendt museums virksomhed kan indgå andet kulturformidlende arbejde, herunder kan museet indgå i et samarbejde med andre kulturformidlende institutioner.

§ 14. For at opnå godkendelse efter § 13, stk. 1, skal følgende betingelser være opfyldte:

- 1) Museet skal være kommunalt, fælleskommunalt, selvejende eller ejet af en forening, hvis formål er museets drift.
- 2) Museet skal påtage sig ansvaret for en nærmere beskrevet del af Grønlands materielle eller immaterielle kulturarv eller for andre angivne museumsopgaver.
- 3) Museets vedtægter skal indeholde bestemmelser om museets navn, ejerforhold, formål, ansvarsområde, bestyrelsens sammensætning, valg af bestyrelse, lokaler, budget, regnskab, revision, adgang til vedtægtsændringer og om en eventuel ophørssituation.
- 4) Museet skal have en rimelig standard, der sikrer en forsvarlig opbevaring af museets samlinger, og et økonomisk grundlag, der gør det muligt at opretholde standarden.
- 5) Museets leder skal have en relevant museumsfaglig uddannelse eller på anden måde være kvalificeret til at varetage ledelsen af museet.
- 6) Samlingerne skal være tilgængelige for offentligheden på forudbestemte tider, og museet kan opkræve betaling for besøgende, men skal vederlagsfrit give adgang for uddannelsesinstitutioner, der besøger museet som led i undervisningen.

§ 15. Museet udarbejder årligt en 4-årig arbejdsplan, der tilsendes den kommune, der driver eller måtte yde tilskud til museet, Grønlands Nationalmuseum og Arkiv og Museumsnævnet til orientering.

Stk. 2. Museet udarbejder årligt et regnskab, et budgetforslag og en beretning om sin museumsvirksomhed, der tilsendes den kommune, der driver eller måtte yde tilskud til museet, til godkendelse. Modtager museet ikke kommunalt tilskud, godkendes regnskabet, budgetforslaget og beretningen efter bestemmelserne i museets vedtægter, jf. § 14, nr. 3.

Stk. 3. Museets årlige regnskab, budgetforslag og beretning om museumsvirksomheden, jf. stk. 2, tilsendes Naalakkersuisut, Grønlands Nationalmuseum og Arkiv samt Museumsnævnet til orientering.

§ 16. Godkendte museer skal til Grønlands Nationalmuseum og Arkiv indberette fund omfattet af kapitel 5.

§ 17. Genstande fra et godkendt museums samlinger må kun udskilles til eller deponeres hos andre godkendte museer eller Grønlands Nationalmuseum og Arkiv. Såfremt hverken andre godkendte museer eller Grønlands Nationalmuseum og Arkiv ønsker at modtage den eller de pågældende genstande, kan udskillelse dog ske til andre eller til kassation.

§ 18. Naalakkersuisut kan af egen drift eller efter indberetning fra Museumsnævnet inddrage godkendelsen, såfremt museet ikke længere opfylder betingelserne i § 14, eller tilsidesætter sine forpligtelser efter §§ 15-17. Forinden der sker inddragelse af en godkendelse, skal der indhentes en udtalelse fra Museumsnævnet.

Stk. 2. Hvis ikke museet bringer forhold efter stk. 1 i orden indenfor tidsfrist fastsat af Naalakkersuisut, inddrages godkendelse, og museet må ophøre med sin virksomhed. Museumsnævnet skal inden fastsættelse af fristen afgive en udtalelse herom.

§ 19. Såfremt et museum må ophøre med sin virksomhed, afgør Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, hvad der skal ske med museets samlinger.

Stk. 2. Ved ophør på grund af en inddragelse af museets godkendelse, skal afgørelsen efter stk. 1 træffes på en sådan måde, at det ophørte museum igen kan disponere over samlingerne, hvis museet på ny godkendes indenfor 2 år efter inddragelsen.

Kapitel 4

Museumsnævnet

§ 20. Naalakkersuisut nedsætter et museumsnævn bestående af 5 medlemmer og suppleanter, hvoraf:

- 1) 1 medlem og en suppleant udpeges af Grønlands Nationalmuseum og Arkiv,
- 2) 1 medlem og en suppleant udpeges af Sammenslutningen af lokalmuseer, NUKAKA, blandt de godkendte museers ledere,
- 3) 1 medlem og en suppleant udpeges af Sammenslutningen af lokalmuseer, NUKAKA, blandt de godkendte museers bestyrelsesmedlemmer,
- 4) 1 medlem og en suppleant udpeges af De Grønlandske Kommuners Landsforening, KANUKOKA, og
- 5) 1 medlem og en suppleant udpeges af Ilisimatusarfik.

Stk. 2. Museumsnævnets medlemmer udpeges for en periode på 4 år, der følger kalenderåret. Genudpegning kan finde sted.

Stk. 3. Museumsnævnet vælger blandt sine medlemmer en formand og en næstformand.

Stk. 4. Museumsnævnet fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 21. Museumsnævnets sekretariatsfunktion varetages af Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, der stiller en fast sekretær til rådighed. Udførelsen af sekretariatsfunktionen skal holdes adskilt fra Grønlands Nationalmuseum og Arkivs virke.

§ 22. Museumsnævnet har til opgave:

- 1) at virke som samarbejdsorgan for museumsvæsenet på landsplan,
- 2) at rådgive Naalakkersuisut og andre offentlige myndigheder i museumsanliggender,
- 3) at indstille museer til godkendelse, jf. § 13, og
- 4) at indberette til Naalakkersuisut, såfremt Museumsnævnet bliver bekendt med, at et museum ikke længere opfylder betingelserne for at opnå godkendelse, jf. § 14, eller ikke opfylder sine forpligtelser efter §§ 15-17.

§ 23. Museumsnævnet udarbejder årligt en beretning om sin virksomhed, der tilsendes Naalakkersuisut, Grønlands Nationalmuseum og Arkiv og de godkendte museer til orientering.

Kapitel 5

Beskyttelse af levn

Fund

§ 24. Levn fra fortiden, som er fundet i Grønland, og hvortil ingen kan godtgøre sin ret som ejer, er nationalt kulturlevn:

- 1) såfremt de er forarbejdet af værdifuldt materiale eller har særlig kulturhistorisk værdi eller
- 2) der er tale om fund af vrag af skibe, skibsladninger og dele fra sådanne skibsvrag, der må antages at være gået tabt for mere end 100 år siden, gjort på den dybe havbund af danske statsborgere med fast bopæl i Grønland eller ophold i Grønland eller af et dansk indregistreret fartøj hjemmehørende i Grønland.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan bestemme, at fund af bestemte levn fra fortiden gjort på den dybe havbund, herunder vrag af skibe, skibsladninger og dele fra sådanne skibsvrag, der er gået tabt for mindre end 100 år siden, skal betragtes som nationalt kulturlevn.

Stk. 3. De i stk. 1, nr. 1 nævnte fund omfatter også fund af sådanne genstande, der ligger eller har ligget på søterritoriet.

Stk. 4. Ved den dybe havbund, jf. stk. 1, nr. 2 og stk. 2, forstås den havbund og undergrund, der ligger uden for grænserne af den nationale jurisdiktion.

§ 25. Levn fra fortiden, som er fundet i Grønland, hvortil ingen kan godtgøre sin ret som ejer, er nationalt naturlevn, hvis der er tale om botaniske eller zoologiske genstand af fossil eller subfossil oprindelse eller en geologisk genstand af enestående videnskabelig eller udstillingsmæssig værdi.

Stk. 2. Genstande, der ligger eller har ligget på søterritoriet, er omfattet af stk. 1.

§ 26. Genstande, der ikke er omfattet af §§ 24-25, men som belyser væsentlige sider af grønlandsk kulturhistorie, kan af Grønlands Nationalmuseum og Arkiv klassificeres som særligt værdifulde.

§ 27. Nationale kulturlevn, jf. § 24, og nationale naturlevn, jf. § 25, tilhører Grønlands Selvstyre.

Stk. 2. Klassificerede genstande, jf. § 26, tilhører ejeren af genstanden.

Stk. 3. Ejeren af de i § 26 nævnte klassificerede genstande skal underrette Grønlands Nationalmuseum og Arkiv om påtænkte ændringer i ejendomsforhold og opbevaringssted.

Stk. 4. Ved påtænkt salg af de i § 26 nævnte klassificerede genstande skal disse først tilbydes Grønlands Selvstyre til salgsprisen. Ved påtænkt salg på offentlig auktion, skal ejeren underrette Grønlands nationalmuseum og Arkiv herom.

§ 28. Den, der finder levn fra fortiden, eller får sådanne levn i sin besiddelse, skal straks anmelde dette til Grønlands Nationalmuseum og Arkiv eller til et af de godkendte museer. Dette gælder også for genstande, der ligger eller har ligget på søterritoriet og for fund af vrag af skibe, skibsladninger og dele af sådanne skibsvrag, der er gjort på den dybe havbund af danske statsborgere med fast bopæl i Grønland eller ophold i Grønland eller af et dansk indregistreret fartøj hjemmehørende i Grønland.

Stk. 2. Fund af levn fra fortiden må ikke forstyrres. Er der overhængende fare for beskadigelse eller ødelæggelse, kan finderens dog medtage fundet til midlertidig opbevaring, jf. dog stk. 3. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv godtgør finderens rimelige udgifter afholdt i forbindelse med nødvendig sikring og opbevaring af fundet, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. Der må ikke uden tilladelse hertil fra Grønlands Nationalmuseum og Arkiv foretages ændringer i tilstanden af vrag af skibe, skibsladninger og dele af sådanne skibsvrag, der er gjort på den dybe havbund, og hvortil ingen kan godtgøre sin ret som ejer. Den, der optager sådanne genstande eller får en sådan genstand i sin besiddelse, skal straks aflevere genstanden til Grønlands Nationalmuseum og Arkiv. Den, der har foretaget optagningen, har ikke krav på bjærgeløn.

Stk. 4. Danske statsborgere med fast bopæl eller ophold i Grønland og juridiske personer med hjemsted i Grønland må ikke uden tilladelse hertil fra ejeren foretage eller foranledige foretaget ændringer vedrørende vrag af skibe, skibsladninger og dele af sådanne skibsvrag, der er gjort på den dybe havbund, og som tilhører andre end Grønlands Selvstyre.

§ 29. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv træffer på baggrund af anmeldelse, jf. § 28, stk. 1, afgørelse om, hvorvidt der er tale om et nationalt kulturlevn, et nationalt naturlevn eller en særlig værdifuld genstand.

Stk. 2. Vurderer Grønlands Museum og Arkiv, at der er tale om et nationalt kulturlevn eller et nationalt naturlevn, er finderens, eller den der har genstanden i sin besiddelse, forpligtet til straks at aflevere fundet til museet. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv træffer samtidig afgørelse om genstandens opbevaring.

§ 30. Ved særligt sjældne og kulturhistorisk værdifulde fund kan Naalakkersuisut efter udtalelse fra Grønlands Nationalmuseum og Arkiv udbetale en dusør til finderens.

§ 31. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om beskyttelse af levn fra fortiden, herunder om anmeldelse af fund, opbevaring og aflevering.

Erhvervelse og udførelse

§ 32. Et museum må ikke erhverve en genstand, såfremt genstanden er udført fra et andet land i strid med dette lands lovgivning, og forholdet er omfattet af en international overenskomst, som er tiltrådt af det pågældende land og Danmark.

Stk. 2. Såfremt en erhvervelse er sket i strid med stk. 1, skal der finde tilbagelevering sted i overensstemmelse med den internationale overenskomst, der er nævnt i stk. 1.

§ 33. Menneskeskabte genstande af grønlandsk oprindelse, der er fra før 1945, og genstande, der i medfør af § 26 er klassificeret som særligt værdifulde, må ikke udføres af landet uden tilladelse fra Grønlands Nationalmuseum og Arkiv.

Stk. 2. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv foretager i tvivlstilfælde aldersbestemmelse af genstande, der ønskes udført.

Stk. 3. Udførselstilladelse kan i særlige tilfælde meddeles med tidsbegrænset gyldighed.

§ 34. Hvis ikke der gives udførselstilladelse efter § 33, stk. 1, kan ejeren af sådanne genstande forlange dem overtaget af Grønlands Selvstyre til den pris, der ville kunne opnås ved salg på det frie marked.

Stk. 2. Prisfastsættelsen foretages af Naalakkersuisut efter indhentet sagkyndig vurdering, herunder udtalelse fra Grønlands Nationalmuseum og Arkiv.

Kapitel 6

Finansiering og tilskud

§ 35. Grønlands Nationalmuseum og Arkivs virksomhed finansieres gennem tilskud fra Landskassen, ved eksterne tilskud og ved salg af ydelser m.v.

Stk. 2. Landskassens tilskud til Grønlands Nationalmuseum og Arkiv fastsættes på de årlige bevillingslove.

§ 36. Naalakkersuisut og kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til lokal museumsvirksomhed.

Kapitel 7

Klage og sanktionsbestemmelser

§ 37. Afgørelser truffet af Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan inden for 4 uger påklages til Naalakkersuisut. Forinden Naalakkersuisut træffer endelig afgørelse, indhentes udtalelse fra Museumsnævnet.

§ 38. Ved overtrædelse af § 27, stk. 3 og 4, § 28, stk. 1, § 28, stk. 2, 1. pkt., § 28, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 28, stk. 4, § 29, stk. 2, 1. pkt., § 32 og § 33, stk. 1, kan der idømmes bøde.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes regler om idømmelse af bøde for overtrædelse af bestemmelserne.

Stk. 3. Hvor Inatsisartutloven eller forskrifter udstedt i medfør af Inatsisartutloven hjemler idømmelse af bøde, kan bøden pålægges en juridisk person efter reglerne i kriminalloven for Grønland.

Stk. 4. Bøde tilfalder landskassen.

Kapitel 8

Ikræfttrædelses- og ophævelsesbestemmelser

§ 39. Inatsisartutloven træder i kraft den 1. august 2015.

Stk. 2. Samtidig ophæves Landstingsforordning nr. 6 af 30. oktober 1998 om museumsvesen med senere ændringer, samt § 30, stk. 1, nr. 9, i landstingsforordning nr. 10 af 21. maj 2002 om kultur- og fritidsvirksomhed.

Stk. 3. Regler, der er fastsat eller opretholdt i medfør af Landstingsforordning nr. 6 af 30. oktober 1998 om museumsvesen med senere ændringer, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler fastsat i medfør af nærværende Inatsisartutlov eller anden lovgivning.

Grønlands Selvstyre, 3. juni 2015

Kim Kielsen